

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน
ตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตจังหวัดภาคกลาง

**Factors Influencing the People's Participation in Following Checking
and Evaluating the Main Mission Performance
of the Subdistrict Administrative Organization
in Central Region Province Area**

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์*
ไชยา ยิ้มวิไล*
สุรัชย์ ศิริไกร*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลาง และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิ

เลือกตั้ง จำนวน 1,099 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยโปรแกรม G*Power และได้มาโดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง

* หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.03$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางจำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญา ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบ และอยู่ในระดับต่ำจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาลิงแวดล้อมและการอนุรักษ์ธรรมชาติ และด้านการพัฒนาองค์กรและการบริหารจัดการ

2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลางโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญ มีจำนวน 7 ตัวแปร โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยรวมมากที่สุด 3 ลำดับแรกได้แก่ ปัจจัยคุณลักษณะภาวะผู้นำ ($x_7, \beta = 0.22$) ปัจจัยผลประโยชน์และสิ่งแลกเปลี่ยน ($x_4, \beta = 0.20$) และปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ($x_3, \beta = 0.19$)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม การดำเนินงาน องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

This research was a quantitative research which aimed to study the people's participation in following checking and evaluating the main mission performance of the Subdistrict Administrative Organization in Central Region province area and the factors influencing the

people's participation in following checking and evaluating the main mission performance of the Subdistrict Administrative Organization in Central Region province area. Samples used in this research were people with elective rights, 1,099 samples sized by using the G*Power program. Instruments used in collecting the data were a five-rating scale questionnaire with the overall reliability value at 0.89. Statistics used were; Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, Pearson's Product Moment Correlation and Multiple Linear Regression Analysis.

The results of the research were as follows:

1) The people's participation level in following checking and evaluating the main mission performance of the Subdistrict Administrative Organization in Central Region province area in overall was found in medium level ($\bar{x} = 3.03$, S.D. = 0.56). Consider in aspect, 5 aspects were found in medium level which were; Infrastructure aspect, Economic and Tourism Development aspect, Conserving Culture Tradition and Local knowledge aspect, Quality of life aspect and Community Social arrangement and order aspect. Also 2 aspects were found in low level which were; Environment Development and Nature Conserving aspect and Organization Development and Management aspect.

2) Factors influencing the people's participation in following checking and evaluating the main mission performance of

the Subdistrict Administration Organizational in Central Region province area in overall statistically were found in 7 factors. The most 3 influencing factors arranged by order from most to least were; Leadership Characteristic factor ($x_7 = 0.22$), Benefit and Exchangeings factor ($x_4 = 0.20$) and Political Newa Perception factor ($x_3 = 0.19$)

Keywords: Participation, Performance, Subdistrict Administration Organization, Central Region Province

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในส่วนบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นมีสาระสำคัญ คือ การขยายอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีบทบาทที่ชัดเจนและกว้างขวางขึ้นเพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการดำเนินงานและบริหารงานภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผ่านกลไกการเปิดพื้นที่ให้แก่ประชาชน ชุมชน และภาคประชาสังคมในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่นร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และทำให้การเมืองท้องถิ่นมีความโปร่งใส โดยประเทศไทยได้มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลครั้งแรกเมื่อ วันที่ 3 มีนาคม 2538 อันมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ ต้องการให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองตนเองโดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นศูนย์กลาง ทำหน้าที่บริหารกิจการทั้งปวงเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความใกล้ชิดกับประชาชนสามารถตอบสนองหรือให้บริการประชาชนในท้องถิ่นได้ดี เนื่องจากมีทรัพยากรในการบริหารเป็นของตนเองซึ่งอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นสามารถกำหนดวิธีการดำเนินการตามภารกิจให้

สอดคล้องกับแผนพัฒนาต่าง ๆ ได้ในทุกระดับ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2546) โดยการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยภารกิจหลักจำนวน 7 ด้าน ซึ่งได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ประกอบด้วยดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาองค์กรและการบริหารจัดการ 2) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 3) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต 4) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว 5) ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ธรรมชาติ 6) ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 7) ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบ (กรมการปกครอง, 2546; ชูลีพร โพธิ์เหลือง, 2557: 33; สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2556)

อย่างไรก็ตาม จากการดำเนินงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นที่ผ่านมาขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทยกลับไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากมีสาเหตุที่สำคัญคือการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนงานและโครงการพัฒนา และการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลผลการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการพัฒนา ทำให้การดำเนินการตามแผนพัฒนาและผลในการดำเนินงานไม่ได้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง (ชูลีพร โพธิ์เหลือง, 2557: 32) ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นเป็นความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่นซึ่งเป็นสาเหตุของการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นที่ไม่ประสบผลสำเร็จและในขณะเดียวกันก็เป็นเงื่อนไขแห่งความสำเร็จในการปกครอง และการดำเนินงานจัดการกิจกรรมสาธารณะของท้องถิ่นโดยประชาชนในฐานะผู้รับบริการ และผู้มอบอำนาจการบริหารให้คณะผู้บริหารท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ผู้

ปฏิบัติงาน จำเป็นจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างมีความหมาย และสามารถแสดงบทบาทในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นผ่านการกำกับ ส่งเสริม ควบคุม และตรวจสอบการบริหาร ตลอดจนการดำเนินกิจกรรม โครงการสาธารณะต่าง ๆ ในท้องถิ่น แต่ในภาคปฏิบัติของความเป็นจริง กลับพบว่ากระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนโดยเฉพาะในด้านการตรวจสอบและประเมินผล มีสภาพที่ขาดการมีส่วนร่วมและไม่ได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างเหมาะสม (อุดมโชค อาษาวิมลกิจ, 2558: 3)

ทั้งนี้ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานหรือการบริหารงานขององค์กรนั้น เป็นเครื่องมือสำคัญของหน่วยงานส่วนกลางของรัฐในการกำกับดูแล และควบคุมผลการดำเนินงานของหน่วยงานระดับปฏิบัติ โดยเฉพาะในการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภทองค์กรบริหารส่วนตำบล ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการสร้างระบบและเครื่องมือการประเมินมากมายอันก่อให้เกิดภาวะกระบวนการทำงานทั้งในส่วนกลางที่เป็นผู้ประเมินและองค์กรบริหารส่วนตำบลที่ถูกประเมิน แต่กลับละเลยการส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล ซึ่งในปัจจุบันนั้น บทบาทภาคประชาชนในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล ประชาชนแทบไม่มีโอกาสได้แสดงความเห็นอย่างลึกซึ้ง มีเพียงการตอบคำถามแบบปิดจำนวน 2-3 หน้า รวมทั้งไม่ได้มีส่วนในการเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่อคณะกรรมการประเมินจากส่วนกลาง ส่งผลให้กรมการปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะองค์กรกำกับดูแลการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล ได้รับข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงถึงความต้องการของประชาชน แต่มาจากการ

จัดทำของ อปท.,อปต. ฝ่ายเดียว (อุดมโชค อาษาวิมลกิจ, 2558: ก-ข)

จากความเป็นมาของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นว่าเป็นการจำเป็นที่จะต้องมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลาง ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัย อายุ การศึกษา การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ผลประโยชน์พรรคการเมือง นักการเมือง และภาวะผู้นำ โดยผลการวิจัยที่ได้รับจะเป็นข้อมูลทางเลือกในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลางและพื้นที่อื่น ๆ ซึ่งมีบริบทใกล้เคียงกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลาง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลาง

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยอายุ ปัจจัยระดับการศึกษา ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ปัจจัยผลประโยชน์และสิ่งแลกเปลี่ยน ปัจจัยความศรัทธา/เลื่อมใสในพรรคการเมือง ปัจจัยความศรัทธา/เลื่อมใสในตัวนักการเมือง และปัจจัยคุณลักษณะภาวะผู้นำของประชาชน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม

ของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การดำเนินงานตามภารกิจหลักขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลางอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ 0.05

ขอบเขตตัวแปรในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต ด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ได้จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยตัวแปรอิสระหรือปัจจัยทั้งสิ้น จำนวน 7 ปัจจัย ดังนี้ 1) ปัจจัยอายุของประชาชน (x_1) 2) ปัจจัยระดับการศึกษาของประชาชน (x_2) 3) ปัจจัย การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน (x_3) 4) ปัจจัย ผลประโยชน์และสิ่งแลกเปลี่ยน (x_4) 5) ปัจจัย ความเลื่อมใสหรือศรัทธาในพรรคการเมืองท้องถิ่น (x_5) 6) ปัจจัยความเลื่อมใสหรือศรัทธาในตัวนักการเมือง ท้องถิ่น (x_6) และ 7) คุณลักษณะภาวะผู้นำของประชาชน (x_7)

2. ตัวแปรตาม ตัวแปรตามที่ใช้ในการ วิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการ ดำเนินงานตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วน ตำบลในเขตจังหวัดภาคกลางซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน

ตามแนวคิดภารกิจหลักของอปต. ซึ่งบรรจุไว้ใน พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ดังนี้ 1) ภารกิจหลักขององค์การบริหาร ส่วนตำบลด้านการพัฒนาองค์กรและการบริหารจัดการ 2) ภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 3) ภารกิจหลักขององค์การ บริหารส่วนตำบลด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต 4) ภารกิจ หลักขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการพัฒนา เศรษฐกิจและการท่องเที่ยว 5) ภารกิจหลักขององค์การ บริหารส่วนตำบลด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและ การอนุรักษ์ธรรมชาติ 6) ภารกิจหลักขององค์การบริหาร ส่วนตำบลด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 7) ภารกิจหลักขององค์การ บริหารส่วนตำบลด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และ การรักษาความสงบ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถสรุปกรอบแนวคิดของการ วิจัยในครั้งนี้เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร อิสระกับตัวแปรตามที่ใช้ในการได้ดังภาพที่ 1 ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

**ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล
การดำเนินงานตามภารกิจหลักของ อบต.ภาคกลาง**

- 1) ปัจจัยอายุ (x_1)
- 2) ปัจจัยระดับการศึกษา (x_2)
- 3) ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง (x_3)
- 4) ปัจจัยผลประโยชน์และสิ่งแลกเปลี่ยน (x_4)
- 5) ปัจจัยความเลื่อมใส/ศรัทธาในพรรคการเมือง (x_5)
- 6) ปัจจัยความเลื่อมใส/ศรัทธาในนักการเมือง (x_6)
- 7) คุณลักษณะภาวะผู้นำของประชาชน (x_7)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

**การมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามตรวจสอบ
และประเมินผล การดำเนินงานตามภารกิจหลัก
ของ อบต.ในเขตจังหวัดภาคกลาง**

- 1) ด้านการพัฒนองค์กรและการบริหารจัดการ
- 2) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- 3) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต
- 4) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว
- 5) ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์
ธรรมชาติ
- 6) ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญา
- 7) ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษา
ความสงบ

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Methodology) ซึ่งมีรายละเอียดของระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนทั่วไปซึ่งมีอายุตั้งแต่ 18-60 ปี สามารถอ่านออกเขียนได้ เข้าใจภาษาไทยเป็นอย่างดี และมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลาง

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้แก่ ประชาชนซึ่งมีคุณลักษณะตามข้อที่ 1.1 ข้างต้น ได้มาโดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multiple Stage Random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนและกระบวนการดังข้อที่ 1) - 5) ดังนี้ (Hair et al, 2014)

1) การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมที่ใช้ในการวิจัย (Sample Sizing of total n)

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (Total n) โดยใช้โปรแกรม G*Power (Franz Faul, 1992) โดยการใช้โปรแกรม Linear multiple regression: Fixed model, R^2 deviation from zero และกำหนด effect size = 0.02, error prob. = 0.05 และ power (1-B error prob.) = 0.95 เนื่องจากไม่ทราบค่าประมาณการพารามิเตอร์ในอดีต จึงได้เลือกใช้การกำหนดค่าขนาดอิทธิพลสำเร็จรูป โดยเลือกกำหนดค่าขนาดอิทธิพลขนาดเล็ก (effect size = 0.02) และกำหนดจำนวนตัวแปรพยากรณ์เท่ากับ 7 ตัวแปร (Predictors = 7) เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่ โดย $N > 10,000$ (Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A.-G. & Buchner, A., 2007, p.124-125) และกำหนดให้มีค่าความเชื่อมั่นของการทดสอบเท่ากับ 0.95 โดยยอมรับค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่เหมาะสมกับการวิจัยจำนวนเท่ากับ 1,099 ตัวอย่าง

2) การกำหนดขนาดจำนวนของหน่วยตัวอย่างการวิจัย (Research Unit Sample Sizing)

หลังจากกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดจำนวนของหน่วยตัวอย่างการวิจัย (Research Unit Sample Sizing) ซึ่งได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลางจำนวน 19 จังหวัด รวมจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด 333 แห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2560) โดยใช้สูตรของ Yamane (1973: 727)

ได้จำนวนหน่วยตัวอย่างการวิจัยหรือองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลาง ประมาณ 181.72 แห่ง ทั้งนี้เพื่อให้ได้จำนวนหน่วยตัวอย่างการวิจัยที่เป็นจำนวนเต็ม ผู้วิจัยได้ปรับเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 182 แห่ง

3) การสุ่มหน่วยตัวอย่างการวิจัย (Random Research Unit Sample)

ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างการวิจัย (Random Research Unit Sample) ตามจำนวนหน่วยตัวอย่างการวิจัยหรือองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 182 แห่ง ซึ่งใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากรายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลางทั้ง 333 แห่ง จนครบตามจำนวนหน่วยตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้จำนวน 182 แห่ง

4) การแบ่งชั้นภูมิกลุ่มตัวอย่าง (Stratified Proportional Sample Sizing)

เมื่อได้รายชื่อหน่วยตัวอย่างการวิจัย หรือองค์การบริหารส่วนตำบล ครบตามจำนวนที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยได้จำแนกชั้นภูมิกลุ่มตัวอย่างตามหน่วยตัวอย่างการวิจัย (Stratified by Research Unit Sample) ทั้ง 182 แห่ง และทำการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหน่วยตัวอย่าง

การวิจัยอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Sample Size) กับจำนวนประชากรของแต่ละหน่วยตัวอย่างการวิจัย

5) การสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (Random Research Samples)

ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งได้แก่ประชาชนทั่วไปซึ่งมีอายุตั้งแต่ 18 - 60 ปี สามารถอ่านออกเขียนได้ เข้าใจภาษาไทยเป็นอย่างดี และมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดลำปาง โดยสุ่มตัวอย่างจากหน่วยตัวอย่างการวิจัย โดยใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตามรายชื่อของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหน่วยตัวอย่างการวิจัย ตามสัดส่วนของแต่ละหน่วยตัวอย่างการวิจัยทั้ง 182 แห่ง จนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครบ 1,099 ตัวอย่าง ตามที่ได้กำหนดไว้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ มีรายละเอียดของเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ลักษณะโดยทั่วไปของเครื่องมือ

ลักษณะโดยทั่วไปของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ปัจจัยอายุ และปัจจัยระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลางจำนวน 7 ปัจจัย

ตอนที่ 3 เป็นแบบวัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลางจำนวน 7 ด้าน

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ

โดยลักษณะของเครื่องมือตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 - 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5-Rating Scale Questionnaire) ตามแนวคิดของ Likert (Likert, 1967: 90-95) ส่วนลักษณะเครื่องมือตอนที่ 4 เป็นสอบถามแบบปลายเปิด (Opened-Ended Questionnaire) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปได้

2.2 คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีค่าความสอดคล้องหรือ IOC (Index of Item - Objective Congruence) จากการให้คะแนนความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตั้งแต่ 0.80 - 1.00 ขึ้นไปทุกข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์อัลฟาแบบ Cronbach ทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 (α - Coefficient = 0.89) และรายข้อ > 0.20 ขึ้นไปทุกข้อ (Item-Total > 0.20) (Cronbach, Lee Joseph, 1970: 161)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

ค่าความถี่ และค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 1,099 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 514 คน คิดเป็นร้อยละ 46.77 รองลงมา มีอายุระหว่าง 51 ปีขึ้นไป จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 19.38 อายุ 18-30 ปี

จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 17.74 และช่วงอายุที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ อายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 16.11 และมีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 676 คน คิดเป็นร้อยละ 61.51 รองลงมา มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า จำนวน 423 คน คิดเป็นร้อยละ 38.49

2. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลาง โดยรวม และรายด้าน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.03, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางจำนวน 5 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{x}$ = 3.36, S.D. = 0.61) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ($\bar{x}$ = 3.31, S.D. = 0.59) ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญา ($\bar{x}$ = 3.29, S.D. = 0.68) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ($\bar{x}$ = 3.24, S.D. = 0.63) และด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบ ($\bar{x}$ = 2.98, S.D. = 0.47) และอยู่ในระดับต่ำจำนวน 2 ด้าน ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ธรรมชาติ ($\bar{x}$ = 2.53, S.D. = 0.51) และด้านการพัฒนาองค์กรและการบริหารจัดการ ($\bar{x}$ = 2.47, S.D. = 0.54)

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลาง โดยรวม ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลาง โดยรวม

Dependent Variable: การมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลฯ							
Samples: 1,099		Constant: 1.09		R = 0.47		Method: Enter	
Independent Variables ($x_1 - x_7$)		Unstandardized		Standardized		t	P-Value
		Coefficients		Coefficients			
		b	S.E.	β			
(x ₁) ปัจจัยอายุ		0.05	0.02	0.10		2.20	0.03*
(x ₂) ปัจจัยระดับการศึกษา		0.10	0.04	0.11		2.50	0.01**
(x ₃) ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง		0.13	0.03	0.19		4.37	0.00**
(x ₄) ปัจจัยผลประโยชน์และสิ่งแลกเปลี่ยน		0.14	0.03	0.20		4.44	0.00**
(x ₅) ปัจจัยความเลื่อมใส/ศรัทธาในพรรคการเมือง		0.07	0.02	0.16		3.62	0.00**
(x ₆) ปัจจัยความเลื่อมใส/ศรัทธาในนักการเมือง		0.06	0.02	0.17		3.50	0.00**
(x ₇) ปัจจัยคุณลักษณะภาวะผู้นำ		0.07	0.01	0.22		4.89	0.00**
R-squared = 0.32		S.E. of regression = 0.16			Adjusted R-squared = 0.31		
Prob. (F-statistic) = 0.00		Durbin - Watson stat. = 2.22			F - Linearity = 13.12		

หมายเหตุ: P-Value = นัยสำคัญทางสถิติ ** = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, * = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, β = ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน, b = ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

จากตารางที่ 1 สามารถอธิบายผลการวิจัยได้ว่า ปัจจัยทั้ง 7 ตัวแปรมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.47 ($R = 0.47$) แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้ง 7 ตัวแปรรวมกันมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักของอบต.ในเขตจังหวัดภาคกลางโดยรวม และมีผลต่อการผันแปรกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักของอบต.ในเขตจังหวัดภาคกลางโดยรวม เท่ากับ 0.32 ($R^2 = 0.32$)

โดยตัวแปรอิสระทั้ง 7 ปัจจัยมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลางโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 6 ตัวแปร และที่ระดับ 0.05 1 ตัวแปร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ทั้งในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานเป็นบวกทุกปัจจัย แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสามารถอธิบายความหมายของการผันแปรของตัวแปรอิสระ โดยการเรียงลำดับ

ตัวแปรอิสระที่มีค่าอิทธิพลในการผันแปรต่อตัวแปรตาม จากสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุดในแบบคะแนนมาตรฐาน (β = Standardized Regression Coefficient / Beta Coefficient) ดังนี้

ปัจจัยคุณลักษณะภาวะผู้นำ (x_7 β = 0.22) เป็นปัจจัยซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานสูงที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.22 (β = 0.22) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า เมื่อปัจจัยคุณลักษณะภาวะผู้นำ (x_7) มีการเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วยจะส่งผลหรือมีอิทธิพลให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลางโดยรวม มีการเปลี่ยนแปลงไป 0.22 หน่วยในทิศทางเดียวกัน โดยปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานรองลงมาได้แก่ ปัจจัยผลประโยชน์และสิ่งแลกเปลี่ยน (x_4 β = 0.20) ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง (x_3 β = 0.19) ปัจจัยความเลื่อมใส/ศรัทธาในนักการเมือง (x_6 β = 0.17) ปัจจัยความเลื่อมใส/ศรัทธาในพรรคการเมือง (x_5 β = 0.16) ปัจจัยระดับการศึกษา (x_2 β = 0.11) และสุดท้ายได้แก่ ปัจจัยอายุ (x_1 β = 0.10) ซึ่งสามารถนำไปสู่การสร้างสมการถดถอยเพื่อพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลางโดยรวม ที่เกิดจากตัวแปรอิสระทั้ง 7 ปัจจัยในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (β) ได้ดังนี้

3.1 สมการพยากรณ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ มีดังนี้

$$\hat{Y} = 1.09 + (0.05X_1) + (0.10X_2) + (0.13X_3) + (0.14X_4) + (0.07X_5) + (0.06X_6) + (0.07X_7)$$

เมื่อ $\hat{Y}$ = การมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน

ตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลางโดยรวมในรูปคะแนนดิบ

3.2 สมการพยากรณ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้

$$\hat{Z} = 0.10Z_1 + 0.11Z_2 + 0.19Z_3 + 0.20Z_4 + 0.16Z_5 + 0.17Z_6 + 0.22Z_7$$

เมื่อ $\hat{Z}$ = การมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักของอบต. ในเขตจังหวัดภาคกลางโดยรวมในรูปคะแนนมาตรฐาน

การอภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นซึ่งสามารถนำมาสู่การอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. จากผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลางโดยรวม และรายด้าน ซึ่งพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางจำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญา ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคม และการรักษาความสงบ และอยู่ในระดับต่ำจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ธรรมชาติ และด้านการพัฒนาองค์กรและการบริหารจัดการ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจากอิทธิพลของแนวคิดธรรมเนียมปฏิบัติและการจัดการภาครัฐแนวใหม่ รวมถึงความเป็นโลกาภิวัตน์ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่เขตจังหวัดภาคกลาง

มีการตื่นตัวถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลให้ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และในรายด้านอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 5 ด้านเช่นกัน

อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยยังคงพบว่าประชาชนในท้องถิ่นยังคงขาดการมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลาง โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ธรรมชาติ และด้านการพัฒนาองค์กรและการบริหารจัดการโดยพบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมในระดับต่ำ ทั้งนี้เป็นผลมาจากการที่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคกลางส่วนใหญ่ขาดความรู้ในการจัดการสิ่งแวดล้อม และความรู้ในการบริหารจัดการองค์การโดยไม่ทราบบทบาทหน้าที่ของตนเองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในด้านดังกล่าว รวมถึงไม่ทราบช่องทางในการเข้าไปมีส่วนร่วมส่งผลให้ขาดความเชื่อมั่นในการมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน ทั้งนี้ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศักดิ์ ศรีสันติสุข และคณะ (2558) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการติดตามตรวจสอบการดำเนินการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้านโครงสร้างพื้นฐาน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการติดตามตรวจสอบการดำเนินการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวนั้นอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ผลการวิจัยที่พบ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชูลีพร โพธิ์เหลือง (2557) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การบริหารราชการด้วยหลัก

ธรรมาภิบาลตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลาง โดยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลสัมฤทธิ์การบริหารราชการด้วยหลักธรรมาภิบาลตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางจำนวน 6 ด้าน และอยู่ในระดับต่ำจำนวน 1 ด้าน

2. จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลาง ซึ่งพบว่า ปัจจัยทั้ง 7 ตัวแปรเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า บุคคลที่มีภาวะผู้นำสูงจะมีแนวโน้มในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะ ในขณะที่ผลประโยชน์และสิ่งแลกเปลี่ยนตอบแทนนั้น เป็นสิ่งที่ช่วยสร้างแรงจูงใจให้กับบุคคลเกิดพฤติกรรมในการเข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ส่วนการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองนั้น เป็นปัจจัยที่สร้างการรับรู้ให้แก่บุคคลเพื่อให้บุคคลเกิดแรงกระตุ้นตามทิศทางของข่าวสารและออกมามีส่วนร่วมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการที่ถูกกระตุ้นโดยข่าวสารดังกล่าว ในขณะที่ความเลื่อมใส/ศรัทธาในพรรคการเมืองและตัวบุคคลนักการเมืองนั้น เป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรมในการเข้าหาและมีส่วนร่วมในการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ร่วมกับพรรคการเมืองและ/หรือตัวบุคคลนักการเมือง ซึ่งตนมีความชอบ เลื่อมใส/ศรัทธา นอกจากนี้ บุคคลที่มีอายุและการศึกษาที่แตกต่างกันนั้น จะมีแนวโน้มที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะด้านต่าง ๆ แตกต่างกันด้วย โดยบุคคลที่มีอายุน้อย และมีระดับการศึกษาที่สูงจะมีความรู้ แรงจูงใจ ความมั่นใจที่สูงส่งผลให้เกิดภาวะผู้นำในการเข้าไปมีส่วนร่วมมากกว่า บุคคล

ที่มีอายุมาก และมีระดับการศึกษาต่ำ ทั้งนี้ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนวคิดของ Milbrath, Lester W. (1965: 118-125) และ Cohen & Uphoff (1977: 17-19) ซึ่งได้อธิบายถึงปัจจัยทั้ง 7 ตัวแปรในฐานะที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมในการกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ ของบุคคลโดยได้อธิบายในแนวทางที่สอดคล้องกับผลการวิจัยดังกล่าว ซึ่งผลการวิจัยยังสอดคล้อง ผลการวิจัยของ ณฐพล วิถี (2558) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดอุดรธานี โดยผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยผลประโยชน์และสิ่งแลกเปลี่ยนตอบแทน ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และปัจจัยความเลื่อมใส/ศรัทธาในพรรคการเมืองและตัวนักการเมือง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดอุดรธานีอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ผลการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัมลาศ เยาวะนิจ (2558) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร โดยผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ปัจจัยความเลื่อมใส/ศรัทธาในพรรคการเมืองและตัวนักการเมือง ปัจจัยภาวะผู้นำของประชาชน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปริมณฑล

ของกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญ และจากผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีอายุ และระดับการศึกษาต่างกันจะมีส่วนร่วมในการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยอายุ และระดับการศึกษาของบุคคลเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคคล และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศักดิ์ ศรีสันติสุข และคณะ (2558) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการติดตามตรวจสอบการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านโครงสร้างพื้นฐาน: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยพบว่า ปัจจัยผลประโยชน์และสิ่งแลกเปลี่ยนตอบแทน ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และปัจจัยส่วนบุคคล (ระดับการศึกษาของประชาชน) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการติดตามตรวจสอบการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ผลการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เรืองเดช สุวรรณวิจิตร (2558) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลวังห้ว อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการรับรู้ข่าวสาร ปัจจัยภาวะผู้นำของบุคคล และปัจจัยส่วนบุคคล (อายุ และระดับการศึกษา) มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลาง ควรเร่งส่งเสริม สนับสนุน และเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะในรายด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ธรรมชาติ และรายด้านการพัฒนาองค์กรและการบริหารจัดการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับต่ำ

ทั้ง 2 ด้าน และควรนำปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนไปกำหนดเป็นนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรจะมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลาง เพื่อนำไปเป็นตัวแบบในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. (2546). **พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 : ภารกิจหลักในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล 7 มิติ.** (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อสาธิตราชดิณแดน
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2560). **สรุปข้อมูลจำนวนอปท.ทั่วประเทศไทย : รายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศไทย.** ข้อมูล ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2560. กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น. กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2546). **พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 : ภารกิจหลักในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล 7 มิติ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อสาธิตราชดิณแดน.
- กัมลาศ เยาวะนิจ. (2558). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ดุสิตบัณฑิต หลักสูตรรัฐศาสตรศาสตรดุสิตบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ชลีพร โพธิ์เหลือง. (2557). **ผลสัมฤทธิ์การบริหารราชการด้วยหลักธรรมาภิบาล ตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคกลาง.** ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2557. 6(2) น.32-40. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ณัฐพล วิถี. (2558). **รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดอุดรธานี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาดุสิตบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- เรืองเดช สุวรรณวิจิตร. (2558). **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลวังห้ว อำเภอกศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข และคณะ. (2558). **รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการติดตามตรวจสอบการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านโครงสร้างพื้นฐาน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอมือง จังหวัดกาฬสินธุ์**. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์. คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ สำนักวิจัยและพัฒนา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2556). **พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537**. ประกาศ ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2556.ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 110. ตอนที่ 26. หน้า 5.
- อุดมโชค อาษาวิมลกิจ. (2558). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการประเมินผลการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่**. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ คณะกรรมการสนับสนุนการวิจัย คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Cohen, J. M. & Uphoff, N. T. (1977). **Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity**. World Development. 20: 17-19.
- Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A.-G. & Buchner, A. (2007). **G*Power 3: A flexible statistical Power analysis program for the social**, Boston: McGraw - Hill.
- Hair, F. Joseph et al. (2014). **Multivariate data analysis**. Seventh edition, Pearson new International edition. Boston: McGraw - Hill.
- Likert, Rensis. (1967). **The Method of Constructing and Attitude Scale**. Reading in Attitude Theory and Measurement. New York: Harper & Row.
- Milbrath, Lester W. (1965). **Political Participation: How and Why Do People Get Involved in Politics?** Chicago: Rand Mc.Nally & Company.